

Seat No. : _____

LG-117

April-2014

B.A., Sem.-VI

**CC-314 : Psychology
(EA : Industrial Psychology)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોનાં ગુણ સરખા છે.

Instruction : All questions carry equal marks.

1. કાર્ય પર્યાવરણની દૃષ્ટિએ સંગીત તથા ઘોંઘાટની અસરો વર્ણવો. **14**
Discuss the effects of Music and Noise from the view point of work environment.
અથવા/OR
અકસ્માત પ્રવણતા એટલે શું ? અકસ્માત પ્રવણતાનાં સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો.
What is accident proneness ? Discuss it's theories.
2. કાર્ય સંતોષ એટલે શું ? કાર્ય સંતોષને અસર કરતા ઘટકો સમજાવો. **14**
What is Job Satisfaction ? Clarify determinants influencing Job satisfaction.
અથવા/OR
ટૂંકનોંધ લખો :
Write short notes :
(i) પ્રેરણાનો ઈ.આર.જી. સિદ્ધાંત
E.R.G. theory of Motivation
(ii) સંતુષ્ટ કર્મચારીનાં લક્ષણો
Personal characteristics of satisfied workers
3. કાર્ય સ્થળ ઉપરનાં મનોભારનાં કારણોની ચર્ચા કરો. **14**
Discuss various causes of stress at work place.
અથવા/OR
કાર્ય સ્થળ ઉપરનાં મનોભારનાં ઉપચારની પ્રયુક્તિઓ સમજાવો.
Clarify various methods for curing stress at work place.
4. વિજ્ઞાપનનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો. **14**
Clarify the nature and scope of Advertisement.
અથવા/OR
ઉપભોક્તા અભ્યાસ અંગેની સંશોધન પદ્ધતિઓમાંથી કોઈપણ બે પદ્ધતિઓ સમજાવો.
Clarify any two research methods of study of consumers.

5. (a) નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 6
- State the following sentences whether it is true or false :
- (1) વધુ ઉષ્ણતામાન હોય એવા કાર્યનાં સ્થળે ગરમ રંગોનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.
In the work place with high temperature dark colour should be used.
  - (2) અવાજની તીવ્રતાનું માપન 'ડેસિબલ'માં કરવામાં આવે છે.
Intensity of sound is measured in Decibel.
  - (3) જરૂરિયાતોનો શ્રેણીક્રમનો સિદ્ધાંત ફેડરિક હર્ઝબર્ગે આપ્યો છે.
Fedrick Herzburg has given need Hierarchy theory.
  - (4) હ્યુગો મુન્સ્ટરબર્ગનો ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનની સ્થાપના કરવામાં મહત્વનો ફાળો છે.
Hugo Munsterberg played big role in established Industrial Psychology.
  - (5) વિજ્ઞાપનને વધુ અસરકારક બનાવવા વ્યાપારી માર્કનો ઉપયોગ થાય છે.
Trade mark issued to make advertisement more effective.
  - (6) હિંસક ફિલ્મો જોવાથી દર્શકોનો ગુસ્સો વધે છે અને વિજ્ઞાપન અંગેની તેમની સ્મૃતિ ઘટે છે.
Viewing aggressive films makes viewers angry and decreases their memory towards advertisement.

- (b) ખાલી જગ્યા પૂરો : 8
- Fill in the blanks :
- (1) જેમ કાર્યનાં પર્યાવરણનું ઉષ્ણતામાન વધુ તેમ અકસ્માત થવાનું પ્રમાણ _____.
When the temperature of work environment is high, chances of accident also becomes _____.
  - (2) ઉદ્યોગમાં થતા અકસ્માત અને થાક વચ્ચે _____ સંબંધ છે.
There is a _____ relationship between accident and fatigue in industry.
  - (3) નોકરીની કક્ષા અને કાર્ય સંતોષ વચ્ચેનાં સંબંધનો અભ્યાસ _____ કર્યો છે.
_____ has studied the relationship between level of work and job satisfaction.
  - (4) પ્રેરણા સ્વાસ્થ્યનો સિદ્ધાંત _____ આપ્યો છે.
Theory of Motivation Health is given by _____.
  - (5) મનોભાર પ્રત્યેની સહનશીલતાનાં સંદર્ભમાં વ્યક્તિત્વનાં _____ પ્રકારો પડે છે.
With reference to tolerance of stress there are _____ types of personality.
  - (6) મનોવિજ્ઞાનીઓ _____ પ્રકારનાં રખડુ ટેલિવિઝન દર્શકો સૂચવે છે.
According to psychologist there are _____ kinds of disinterested television viewers.
  - (7) કર્મચારીની કાર્ય કરવાની કક્ષા ઓછી તેમ મનોભારની નિષેધક અસર _____.
When the degree of worker's work is less, the negative effect of stress is _____.
  - (8) _____ વેબસાઈટ દ્વારા અપાતા વિજ્ઞાપન વિષેનાં સંશોધનો વિષે માહિતી આપી છે.
_____ has given the information about the research regarding advertisement on website.

LG-117

April-2014

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Psychology (EB : Experimental Psychology)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ સૂચવે છે.

Instruction : The number of the right indicates full marks per question.

1. સાહચર્ય એટલે શું ? સાહચર્યના મુખ્ય અને ગૌણ નિયમો વિગતવાર સમજાવો. 14
What is Association ? Explain in detail, the primary and secondary laws of association.
અથવા/OR
સાહચર્યનો ચિકિત્સાત્મક અને નિદાનાત્મક ઉપયોગ જણાવો.
Explain the clinical and diagnostic use of association.
2. શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપી, શિક્ષણના પ્રકારો વિગતે ચર્ચો. 14
Give definition of learning and discuss in detail types of learning.
અથવા/OR
ટૂંકનોંધ લખો :
Write short notes :
(i) શિક્ષણના ચઢતા વક્રના પ્રકારો.
Types of rising curves in learning.
(ii) વિન્સેન્ટ વક્ર
Vincent curve
3. શાબ્દિક શિક્ષણમાં મહાવરાની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. 14
Describe the method of practice in verbal learning.
અથવા/OR
ટૂંકનોંધ લખો :
Write short notes :
(i) શિક્ષણ પર માનસિક તત્પરતા અને પ્રેરણાની અસર.
The effect of mental Agility and motivation on learning.
(ii) શાબ્દિક શિક્ષણમાં ક્રમિક સ્થાનની અસરો.
Serial position effects in verbal learning.
4. સંકલ્પના એટલે શું ? સંકલ્પનાના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો. 14
What is Concept ? Describe the various types of concepts.
અથવા/OR
સમસ્યા ઉકેલમાં આંતરસૂઝનો ફાળો ચર્ચો.
Discuss the contribution of insight in problem solving.

5. (a) ક્રોસમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

Fill in the blanks using an alternative from the bracket :

(1) _____ એ સૌપ્રથમ વખત સાહચર્યનો ખ્યાલ રજૂ કર્યો.

(એરિસ્ટોટલ, લેશલી)

_____ has introduced the concept of association for the first time.

(Aristotle, Lashly)

(2) _____ સાહચર્યએ મુક્ત સાહચર્યનો પ્રકાર છે.

(પદાર્થ-શબ્દ, શબ્દ-શબ્દ)

Free association is a type of _____ association.

(Object-word, word-word)

(3) શિક્ષણ દ્વારા વર્તનમાં _____ તેવો ફેરફાર આવે છે.

(માપી શકાય, ભવિષ્યકથન કરી શકાય)

Learning brings about _____ change in behaviour.

(measurable, predictable)

(4) સમસ્યા ઉકેલ અંગેના પ્રાયોગિક અભ્યાસો _____ નામના મનોવૈજ્ઞાનિકે કર્યા હતા.

(રોજર, હલ)

_____ was the psychologist who did experimental studies related to problem solving.

(Roger, Hull)

(5) _____ એ અર્થહીન પદોની રચના કરી હતી.

(એબિંગહાઉસ, સ્ટેલર)

Non-sense syllables were created by _____.

(Ebbinghaus, Stellar)

(6) શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં _____ પદ્ધતિ કાર્યનાં વિતરણ સાથે સંબંધિત છે.

(સમગ્ર વિરૂદ્ધ વિભાગ, આકસ્મિક શિક્ષણ)

_____ method is related to distribution of work in the learning process.

(Whole v/s part, incidental learning)

(7) વૈકલ્પિક સંકલ્પના _____ પ્રકારની સંકલ્પના છે. (સાદી, જટિલ)

Disjunctive concept is a type of _____ concept. (simple, complex)

(b) જોડકા ગોઠવો :

7

Match the List :

- A**
- (1) સાહચર્ય
Association
  - (2) વારંવારના કોઠાઓ
Frequency table
  - (3) 'S' આકારનો વક્ર
'S' shaped curve
  - (4) શિક્ષણના વક્રો
Learning curves
  - (5) શાબ્દિક શિક્ષણ
Verbal Learning
  - (6) વર્ગીકરણના પ્રયોગો
Sorting experiments
  - (7) દોરી વિભેદન સમસ્યા
String discrimination problem

- B**
- (a) ઓજાઈવ
Ogive
  - (b) હીડબ્રીડર
Heidbreder
  - (c) ચઢતો-ઉતરતો
Rising-falling
  - (d) પ્રતિક્રિયાનો સમય
Reaction time
  - (e) હોબહાઉસ
Hobbhouse
  - (f) કેન્ટ-રોસનોફ
Kent-Rosanoff
  - (g) ક્રમિક શિક્ષણ
Serial learning